

Provedba intervencije LEADER u razdoblju 2023. – 2027.

Intervencija LEADER (77.06) je sastavni dio Strateškog Plana Zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske 2023. – 2027.(SP ZPP RH). Intervencija LEADER uključuje provedbu lokalnih razvojnih strategija (projekti koji se provode putem LAG natječaja), tekućih troškova i animacija te projekte suradnje.

Provedba LEADER pristupa u razdoblju 2023. - 2027. planirana je na cijelom području Republike Hrvatske (NUTS 1) isključujući naselja Zagreb, Split, Rijeka i Osijek.

LAG-ovi će izraditi svoje LRS za razdoblje 2023. – 2027., odnosno LAG intervencije koje će biti prilagođene potrebama područja svakog pojedinog LAG-a. Odabir LAG intervencija će ovisiti isključivo o potrebama svakog pojedinog LAG-a odnosno specifičnostima pojedinog LAG područja na temelju čega će svaki LAG odlučiti koje LAG intervencije će se provoditi kroz LRS LAG-ova. Projekti koji će se provoditi unutar ove intervencije doprinijeti će zadržavanju postojećih i otvaranju novih radnih mjesta odnosno održivom gospodarskom rastu određenog područja, provedbi koncepta „Pametnih sela“ i veće društvene uključenosti, a čime se izravno doprinosi ostvarenju posebnog cilja 8 iz EPFRR-a „Promicanje zapošljavanja, rasta, socijalne uključenosti i lokalnog razvoja u ruralnim područjima, uključujući biogospodarstvo i održivo šumarstvo“.

U Republici Hrvatskoj LEADER pristup se provodi od programskog razdoblja 2007. – 2013. U pretpristupnom razdoblju 2007. – 2013. LAG-ovi su bili ograničeni na jačanje kapaciteta i animaciju područja. U programskom razdoblju 2014. – 2020. (uključujući i prijelazno razdoblje 2021. – 2022.), LAG-ovi su po prvi put imali priliku provoditi projekte iz lokalnih razvojnih strategija u uskoj povezanosti sa mjerama iz PRR.

LAG-ovi će u razdoblju 2023. – 2027. imati mogućnost izrade intervencija u LRS koje odgovaraju potrebama područja odnosno odabira projekata na LAG natječajima za koje smatraju da pridonose potrebama LAG područja (bootom-up). Ciljevi LAG intervencija, kriteriji odabira, uvjeti prihvatljivosti projekta i korisnika i pokazatelji trebati će doprinositi specifičnostima LAG područja odnosno biti odraz potreba i posebitosti LAG područja (subregionalno, ujednačeno i koherentno područje) i time doprinositi dodanoj vrijednosti LEADER-a.

Odabir LAG intervencija će ovisiti isključivo o potrebama svakog pojedinog LAG-a odnosno specifičnostima pojedinog LAG područja na temelju čega će svaki LAG odlučiti koje LAG intervencije će se provoditi kroz LRS LAG-ova.

LAG-ovi će biti u mogućnosti izraditi intervencije putem kojih će se provoditi projekti/aktivnosti koje će biti usmjerene na ulaganja, kratke lance vrijednosti, obnovljive izvore energije, poboljšanje usluga i infrastrukture na lokalnom nivou, koje doprinose održivom razvoju i prilagodbi klimatskim promjenama i ekološkoj poljoprivredi, stvaranju radnih mjesta, provedbi koncepta “Pametnih sela”, socijalnoj uključenosti i druge. Intervencije u LRS će morati doprinositi nekom od posebnih ciljeva ZPP, a na koje posebne ciljeve će se fokusirati je na odluci LAG-a.

LAG-ovi će u svojim intervencijama imati mogućnost i definiranja inovativnog karaktera svake od intervencija, a sukladno posebnostima i osobitostima svakog LAG područja.

U svrhu izbjegavanja preklapanja, a kod pojedinih intervencija i s obzirom na koncept provedbe istih, LAG-ovi neće provoditi na način kako je navedeno u SP ZPP za sljedeće intervencije:

73.02 (obnova poljoprivrednog potencijala), 73.05 (rekonstrukcija (konverzija) degradiranih šuma), 74.01 (potpora za sustave javnog navodnjavanja), 75.01. (uspostava mladih poljoprivrednika), 76.01. (osiguranje poljoprivredne proizvodnje), 77.01. (potpora za sudjelovanje poljoprivrednika u sustavi kvalitete) i 77.05. (potpora za uspostavu i rad proizvođačkih organizacija).

Projekti koje će LAG-ovi moći provoditi su “small scale projects”, stoga će naglasak biti na manjim projektima (konačnu odluku o veličini projekta donosi LAG, a maksimum je postavljen na 300.000 eura vrijednosti projekta i 200.000 eura potpore po projektu).

Prihvatljivi korisnici u intervenciji 77.06 su:

- kod odabira LAG-ova za programsko razdoblje korisnici su LAG-ovi
- kod provedbe LRS (putem LAG Natječaja) korisnici su fizičke i pravne osobe koje su podnijele prijavu na LAG natječaj i čiji projekt je odabran od strane LAG-a (korisnik može biti i LAG).

Načela kriterija odabira kod dodjele sredstava LAG-ovima za programsko razdoblje 2023. – 2027. će se temeljiti na:

- broju stanovnika LAG područja (veći broj stanovnika ima prioritet),
- razvijenosti područja (ulaganja u nerazvijenija područja imaju prioritet),
- kapacitet LAG-a za provedbu LRS (LAG-ovi sa većim ljudskim kapacitetom za provedbu LRS i animaciju područja imaju prioritet).

Partnerstvo LAG-a će trebati biti sastavljeno od dionika iz svih relevantnih sektora/interesnih skupina, a povezivanjem različitih sektora će se moći kvalitetnije odgovoriti svim izazovima.

Uvjeti prihvatljivosti koje LAG treba ispunjavati kod odabira LAG-ova za programsko razdoblje 2023. – 2027. su:

- mora biti registriran kao udruga,
- imati usklađen statut s odredbama zakona i propisa koji se odnose na rad udruga,
- obuhvaća jasno definirano i zemljopisno kontinuirano ruralno područje (međusobno povezano kopnom i/ili morem i/ili vodom) od 10.000 do 150.000 stanovnika,
- cjelovito izravno povezano područje najmanje 5 jedinica lokalne samouprave, osim za LAG-ove koji nisu odabrani u programskom razdoblju 2014. – 2020. gdje je prihvatljivo cjelovito izravno povezano područje najmanje 4 jedinice lokalne samouprave (stanje naziva i broja jedinica lokalne samouprave na dan 31. prosinca 2021.) ,
- zabrana preklapanja područja između LAG-ova (područje jednog naselja može isključivo pripadati jednom LAG-u),
- sjedište mora biti unutar područja LAG-a,
- podmirene odnosno uređene financijske obveze prema državno proračunu RH,
- fizičke osobe u tijelima LAG-a koja imaju upravljačku funkciju moraju imati prebivalište dok pravne osobe u tijelima LAG-a koja imaju upravljačku funkciju moraju imati sjedište ili podružnicu unutar LAG-a,
- jedna osoba može predstavljati samo jednog člana u tijela LAG-a,

- tijela LAG-a koja donose odluke u vezi izrade i provedbe LRS moraju imati zastupljene predstavnike sve tri interesne skupine (gospodarski, civilni, javni), pri čemu niti jedna interesna skupina ne smije imati više od 50% glasačkih prava,
- tijela LAG-a koja imaju upravljačku funkciju trebaju imati najmanje 40% žena,
- tijela LAG-a koja imaju upravljačku funkciju trebaju imati najmanje 1 mladu osobu (osoba do uključujući 40 godina),
- zaposlenici upravnih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i predstavnici izvršnog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave mogu predstavljati isključivo tu jedinicu lokalne i područne (regionalne) samouprave.
- u tijela LAG-a se trebaju birati reprezentativni i relevantni predstavnici svake pojedine interesne skupine.

Osnovni uvjeti prihvatljivosti korisnika koji podnosi prijavu na LAG natječaj:

- mora imati prebivalište/sjedište/podružnicu unutar područja LAG-a prije dana objave LAG natječaja do proteka roka od 5 (pet) godina od dana konačne isplate sredstava potpore, osim u slučaju ako odabrani LAG promijeni obuhvat područja ili u slučaju više sile i izvanredne okolnosti,
- mora imati podmirene odnosno uređene financijske obveze prema državnom proračunu RH,
- ne smije biti u postupku predstečaja, stečaja, stečaja potrošača ili likvidacije u skladu s posebnim propisima,
- biti u rangu mikro ili malog poduzeća na način i pod uvjetima kako je to propisano Prilogom I Uredbe (EU) br. 702/2014, ako je primjenjivo ovisno o vrsti intervencije,
- mora biti vlasnik građevine/zemljišta koje je predmet ulaganja ili dokazati pravni interes nad građevinom/zemljištem koja je predmet ulaganja,
- biti usklađen s uvjetima prihvatljivosti nositelja projekta koji su navedeni u nacionalnim provedbenim aktima koji će regulirati provedbu LEADER-a te u LRS i LAG natječaju,
- ne smije umjetno stvarati uvjete za ostvarenje potpore u skladu s člankom 62. Uredbe (EU) br. 2021/2116
- ne smije imati povezana ili partnerska poduzeća na jednom LAG natječaju u skladu s Prilogom I. Uredbe (EU) br. 702/2014,
- ne smije davati lažne podatke kod prijave na LAG natječaj.

Osnovni uvjeti prihvatljivosti projekta za kojeg korisnik podnosi prijavu na LAG natječaj:

- mora biti usklađen sa ciljevima LRS
- mora biti usklađen sa posebnim ciljevima ZPP za razdoblje 2023. – 2027.
- ukupna vrijednost projekta za kojeg korisnik podnosi prijavu na LAG natječaj može iznositi najviše 300.000 eura (bez PDV-a),
- provoditi se na području odabranog LAG-a,
- kod ulaganja u infrastrukturne projekte (osnovna, komunalna i socijalna) prihvatljiva su ulaganja u naseljima koji nemaju više od 25.000 stanovnika,
- biti financijski i ekonomski održiv ako je primjenjivo,
- građevina koja je predmet rekonstrukcije i/ili opremanja mora biti postojeća (legalna) u skladu s propisima kojima se uređuje gradnja,
- projekt mora imati izrađenu svu potrebnu dokumentaciju u skladu s propisima kojima se uređuje gradnja i prostorno uređenje,

- nema značajan negativan utjecaj na okoliš i/ili ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže.

Nakon odabira LAG-ova za programsko razdoblje 2023. – 2027., LAG-ovi će moći objavljivati LAG natječaje za provedbu intervencija iz LRS i provoditi projekte suradnje. LAG-ovi će prema financijskom i akcijskom planu navedenom u LRS provoditi LAG natječaje za intervencije koje su planirali u LRS.